

Vägverket

Sigurnost u autu

– ovako štítíte sebe i svoje dijete

Information på bosniska, kroatiska och serbiska

Za vašu vlastitu sigurnost

U ovoj brošuri možete naći informacije kako da povećate sigurnost unutra u autu. Dobiti ćete savjete o tome kako da vaše dijete putuje na najsigurniji način, i kako možete smanjiti opasnost da vi budete ozljeđeni.

Sigurnost u slučaju sudara

Kako se neki automobil ponaša u slučaju sudara daje nam dobar uvid o tome koliko je auto siguran. Zbog toga se koriste različite metode kako bi se saznalo kakva je sigurnost u nekom autu u slučaju sudara, kako bi se o tome mogli obavjestiti kupci. Obavijest kupcima o sigurnosti u autu u slučaju sudara u Švedskoj se prije svega dobiva iz dva izvora – Euro NCAP i Folksam-a.

Trzajna ozljeda vrata je najuobičajenija ozljeda

Svake godine 20 000 Šveđana zadobije trzajnu ozljedu vrata (whiplash). Daleko najuobičajeniji razlog trzajne ozljede vrata je udarac u auto odostraga. Do ozljeda može doći i pri frontalnim sudarima, pojedinačnim prometnim nesrećama i ponekad čak izvan okoline u kojoj se odvija promet. Najbolji način da se zaštitite od ozbiljnih trzajnih ozljeda vrata je da odaberete auto koji daje efikasnu zaštitu. Zračni jastuk, naslon za glavu i položaj sjedišta su važni momenti zaštite od trzajnih ozljeda vrata.

Osigurajte teret

U slučaju sudara ili snažnog kočenja vrtložaju svi neučvršćeni predmeti silovitom snagom. Ljude na mjestu drži sigurnosni pojas, a teret je najsigurniji u prtljažniku.

Teret stavite što je moguće niže, ili u prtljažnik ili iza rešetaka. Upotrijebite sigurnosnu rešetku ili omče za povezivanje tereta. Nikada nemojte dozvoliti da teški predmeti leže neučvršćeni u autu, upotrijebite remene kako bi osigurali teret koji se eventualno nalazi na stražnjem sjedištu.

Mislite na to da zaštitite vrat

- Ispravite naslon sjedišta
- Postavite naslon za glavu tako da cijela glava dobije potporu. Najbolje je ako naslon za glavu dostiže visinu vašeg čela.
- Sjedite blizu naslona sjedišta i naslona za glavu.
- Držite pristojan razmak u odnosu na auto ispred vas.
- Ako u retrovizoru uspijete vidjeti da će vas auto iza vas udariti, pritisnite glavu uz naslon za glavu i ne okrećite je.

Doživjeti frontalni sudar pri brzini od 90 kilometara na sat je kao pasti sa desetog sprata

Prebrzo voziti može biti isto tako opasno kao i pasti niz liticu ili sa višespratnice. No, mi dok vozimo ne doživljavamo brzinu kao opasnu. Mi uviđamo da je opasno pasti sa visine, no ne koliko je opasno ako doživimo sudar pri brzini od 90 kilometara na sat.

Ozljede ovise o brzini

Brzina u trenutku sudara je sasvim odlučujuća koliko teško ćete biti ozljeđeni u prometnoj nesreći. Velika brzina također doprinosi tome da se nesreće uopće događaju.

Veća brzina, duži zaustavni put vozila

Kada povećavate brzinu, zaustavni put auta također postaje puno duži. Zaustavni put se dijeli na put reagiranja i put kočenja. Put reagiranja je put, koji stignete voziti tokom jedne sekunde koliko je potrebno da reagirate. Put kočenja je put, koji auto prelazi od trena kada pritisnete kočnicu sve dok auto ne stane.

Pojas je najvažniji sigurnosni detalj

U Švedskoj je zakonom propisano da se mora koristiti sigurnosni pojas u autu. Sigurnosni pojas je apsolutno najvažniji sigurnosni detalj u autu i na prednjem i na stražnjem sjedištu. Kada bi svi koristili sigurnosni pojas u švedskom bi se prometu sačuvalo otprilike 80 života svake godine. Upotrebom sigurnosnog pojasa upola se smanjuje opasnost da

netko umre ili bude ozbiljno ozljeđen u sudaru.

Ozbiljne se ozljede mogu dogoditi već pri niskim brzinama

Bez pojasa bi u najboljem slučaju prošli neozljeđeni kada bi do sudara došlo pri brzini od 7 kilometara na sat, uz pretpostavku da ste spremni na sudar i da ste dovoljno snažni kako bi se mogli čvrsto držati. Ako nemate sigurnosni pojas, već pri brzini manjoj od 50 kilometara na sat, udariti ćete snažno o volan, prednje staklo ili druge dijelove auta.

Putnici su teški u slučaju sudara

Putnici na stražnjem sjedištu također moraju na sebi imati sigurnosni pojas. Tko na sebi nema pojas biva u slučaju sudara bačen unaprijed velikom snagom, koja može ubiti onoga koji sjedi naprijed.

Zračni jastuci su dio sigurnosnog sistema auta

Zračni jastuci i sigurnosni pojas su zajedno dobar sistem zaštite u autu. Kako bi zračni jastuk mogao imati odgovarajući sigurnosni efekt morate uvijek koristiti sigurnosni pojas. Najveća opasnost pri frontalnom sudaru je da glava ili grudi udare u opremu auta na primjer, volan, ploču s instrumentima, prednje staklo ili prednje bočne stupove karoserije auta. Korištenjem sigurnosnog pojasa se značajno smanjuje rizik da dođe do ozljeda. Sa zračnim jastukom ta se opasnost dodatno smanjuje.

Bočni zračni jastuci nisu opasni

U mnogim autima postoje zračni jastuci čak i na unutrašnjim stranama auta. Opasnost da dijete koje na ispravan način sjedi u automobilskoj stolici za bebe ili prema natrag okrenutoj dječjoj automobilskoj stolici, bude ozljeđeno bočnim zračnim jastukom je mala.

Isključite zračni jastuk na putničkom mjestu

Zračni jastuk na suvozačevom mjestu otežava mogućnost korištenja prednjeg putničkog sjedišta za dječje automobilske stolice, koje su okrenute suprotno od smjera vožnje. Kako bi izbjegli opasnost morate isključiti zračni jastuk na suvozačevom mjestu, ili paziti da djeca i niske osobe uvijek sjede na stražnjem sjedištu. Proizvođači automobila imaju različite tehničke sisteme koji mogu isključiti zračni jastuk na putničkom mjestu. Neka vam ovlaštena automehaničarska radionica za tu marku

auta isključiti zračni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete sami isključiti sa ključem. U nekim automobilima se zračni jastuci ne mogu isključiti.

Znak upozorenja

Automobili koji imaju zračni jastuk na putničkom mjestu trebaju imati znak upozorenja, koji jasno upozorava na montiranje i korištenje dječje automobilske stolice na putničkom mjestu.

Ako nema oznake, one se mogu dobiti od ovlaštenih prodavača automobila ili kod najbliže Švedske stanice za tehnički pregled vozila.

WARNING
AVVERTIMENTO
ACHTUNG
ATTENTION
ADVERTENCIA
AVVERTISSEL
VAROITUS

WARNING
This child restraint system is designed to be used in motor vehicles only. It is not intended for use in aircraft, boats, or other vehicles. Do not use this child restraint system if it has been damaged, involved in a crash, or if the expiration date has passed. Always use the correct installation method for your vehicle. Read the instructions carefully before use. For more information, visit www.fisher-price.com.

AVVERTIMENTO
Questo sistema di ritenuta per bambini è progettato per essere utilizzato solo in veicoli a motore. Non è destinato all'uso in aerei, barche o altri veicoli. Non utilizzare questo sistema di ritenuta per bambini se è danneggiato, è stato coinvolto in un incidente o se è scaduta la data di scadenza. Utilizzare sempre il metodo di installazione corretto per il proprio veicolo. Leggere attentamente le istruzioni prima dell'uso. Per ulteriori informazioni, visitate www.fisher-price.com.

ACHTUNG
Dieses Kindersicherheitsystem ist nur für den Einsatz in Kraftfahrzeugen vorgesehen. Es ist nicht für den Einsatz in Flugzeugen, Booten oder anderen Fahrzeugen geeignet. Verwenden Sie dieses Kindersicherheitsystem nicht, wenn es beschädigt ist, an einem Unfall beteiligt war oder das Verfallsdatum überschritten ist. Verwenden Sie stets die richtige Einbaumethode für Ihr Fahrzeug. Lesen Sie die Bedienungsanleitung vor dem Gebrauch. Für weitere Informationen besuchen Sie www.fisher-price.com.

ATTENTION
This child restraint system is designed for use in motor vehicles only. It is not intended for use in aircraft, boats, or other vehicles. Do not use this child restraint system if it is damaged, involved in a crash, or if the expiration date has passed. Always use the correct installation method for your vehicle. Read the instructions carefully before use. For more information, visit www.fisher-price.com.

ADVERTENCIA
Este sistema de retención para niños está diseñado para utilizarse únicamente en vehículos a motor. No está destinado a utilizarse en aviones, barcos u otros vehículos. No utilice este sistema de retención para niños si está dañado, ha estado involucrado en un accidente o si ha pasado la fecha de caducidad. Siempre utilice el método de instalación correcto para su vehículo. Lea las instrucciones cuidadosamente antes de usarlo. Para obtener más información, visite www.fisher-price.com.

AVVERTISSEL
Dette barnesikkerhetsystem er designet til bruk i motorbiler. Det er ikke beregnet på bruk i fly, båter eller andre kjøretøyer. Ikke bruk dette barnesikkerhetsystemet hvis det er skadet, har vært involvert i et ulykke eller hvis utløpsdatoen er passert. Bruk alltid den riktige monteringsmetoden for ditt kjøretøy. Les instruksjonene nøye før bruk. For mer informasjon, besøk www.fisher-price.com.

VAROITUS
Tämä lapsiturvaväline on tarkoitettu käytettäväksi vain moottorivaunuissa. Sitä ei ole tarkoitettu käytettäväksi lentokoneissa, veneissä tai muissa ajoneuvoissa. Älä käytä tätä lapsiturvavälinettä, jos se on vaurioitunut, on ollut mukana onnettomuudessa tai jos käyttöaika on umpeutunut. Käytä aina oikeaa asennustapaa ajoneuvosi suhteen. Lue ohjeet huolellisesti ennen käyttöä. Lisätietoja varten käy sivustalla www.fisher-price.com.

Djeci je potrebno više zaštite nego odraslima

Naglo kočenje, sudar pri vožnji od 40 kilometara na sat. Nije potrebno puno kako bi se dijete ozlijedilo u vožnji autom. Svake godine djeca pogibaju i bivaju ozljeđena zbog toga što sigurnosni pojas ili drugi oblik zaštite za djecu nije upotrebljen na ispravan način.

Malom tijelu je potrebna dodatna zaštita

Glava djeteta je velika i teška u odnosu na tijelo i vrat je krhak. Kada se auto sudari, glava djeteta se baca naprijed i natrag silovitom snagom. Kako bi dijete moglo izdržati takvo opterećenje potrebna je posebna zaštita u autu.

Liječnici i znanstvenici preporučuju da djeca koriste dječju stolicu (booster) ili jastuk zajedno sa sigurnosnim pojasom sve dok ne navšre 10-12 godina. Prema zakonu sva djeca manja od 135 centimetara trebaju koristiti posebnu zaštitnu opremu to jest, automobilsku stolicu za bebe, dječju automobilsku stolicu, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Najbolji položaj je sjediti suprotno od smjera vožnje

Do otprilike četvrte godine starosti dijete se najsigurnije vozi ako sjedi licem okrenuto suprotno od smjera vožnje. Automobilska stolica okrenuta suprotno od smjera vožnje odbija silovite snage i štiti djetetovu osjetljivu glavu i vrat. Mala djeca koja se voze u dječjim automobilskim stolicama postavljenim u smjeru

vožnje, pet puta se više izlažu opasnosti da poginu ili budu teško ozljeđena, u usporedbi s djecom koja sjede u dječjim automobilskim stolicama okrenutim suprotno od smjera vožnje. Zbog toga ne trebate prerano okrenuti automobilsku stolicu vašeg djeteta. Preporučuje se da djeca sjede suprotno od smjera vožnje što je duže moguće, a normalno dok otprilike ne navršu četiri godine.

Zračni jastuci su dio sigurnosnog sistema u autu

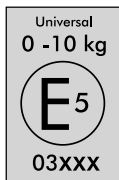
Zračni jastuci i sigurnosni pojas zajedno čine dobar sistem zaštite u autu. No, uključen zračni jastuk na suvozačevom mjestu može predstavljati životnu opasnost za dijete. Bočni zračni jastuci, međutim ne predstavljaju nikakvu opasnost za djecu, koja sijede u dječjim automobilskim stolicama

Isključite zračni jastuk na putničkom mjestu

Dječja automobilska stolica, postavljena suprotno od smjera vožnje, na putničkom mjestu s uključenim zračnim jastukom, predstavlja po život opasnu kombinaciju. Sila koja izbacuje jastuk u slučaju sudara je ogromna i može biti katastrofalna. Zbog toga se automobilska stolica za bebe, dječja automobilska stolica, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom nikada ne koriste na putničkom mjestu na kojem je uključen zračni jastuk. Ako nemate auto u kojem možete sami ključem isključiti zračni jastuk, učinite to u za vaš auto ovlaštenoj automehaničarskoj radionici. U nekim automobilima se ne može isključiti zračni jastuk. Dijete može sigurno sjediti na putničkom mjestu, s uključenim zračnim jastukom, tek kada je 140 centimetara visoko.

Odaberite odobrene proizvode i isprobajte ih

Obratite se prodavnicama u kojima možete dobiti informacije od obučenog osoblja i pomoć da isprobate stolicu sa djetetom u autu. Stolica mora biti odobrena za težinu djeteta. Mislite na to da postoje dječje automobilske stolice namenjene za postavljanje u smjeru suprotnom od smjera vožnje, koje nisu odobrene za upotrebu na stražnjem sjedištu. Provjerite da li su automobilska stolica za bebe, dječja automobilska stolica, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom odobreni od EU i označeni znakom E prema uputstvima EZ ili prema 44-03 pravilniku ECE, ili prema kasnijoj verziji. To

znači da broj odobrenja treba početi brojevima 03 ili 04.

Što kaže zakon?

U Švedskoj imamo pravila koja kažu da svi koji se voze u autu moraju koristiti sigurnosni pojas. Osim toga, djeca niža od 135 centimetara moraju upotrebljavati posebnu zaštitnu opremu, autosjedaalicu za bebe, automobilsku stolicu, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Djeca mlađa od tri godine se ne smiju voziti u vozilu u kojem nemaju mogućnost korištenja posebne zaštitne opreme za djecu, osim ako se voze kraće rastojanje u taksiju. Ako ćete se zajedno sa djetetom voziti kraće rastojanje u taksiju, u kojem nema posebne zaštitne opreme, dijete mora sjediti na stražnjem sjedalu i koristiti sigurnosni pojas.

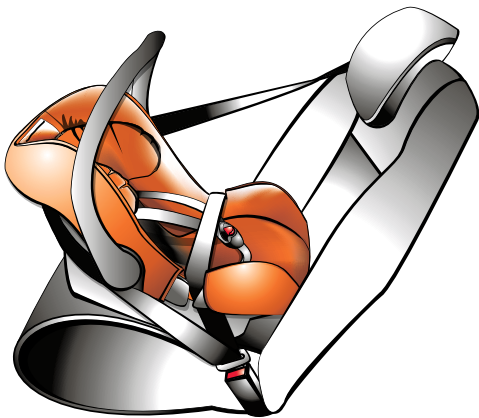
Djeca koja su navršila tri godine ili su starija, i niža od 135 centimetara, ne smiju se voziti u vozilu u kojem nije moguće koristiti sigurnosnu opremu za djecu. To je ipak moguće ako se radi o slučajnom transportu na kraćoj udaljenosti. U tom slučaju dijete treba, kada je to moguće, koristiti sigurnosni pojas i ne smije se voziti na prednjem sedištu u osobnom automobilu ili u lakom kamionu

Svi koji su stariji od tri godine i voze se u autobusu, trebaju koristiti sigurnosni pojas koji se nalazi u autobusu ili drugu zaštitnu opremu, tamo gdje je ima. Zovod za puteve preporučuje da sva djeca koriste sigurnosni pojas, čak i ona djeca, koja su mlađa od tri godine.

U automobilu se ne smije voziti više putnika od onog broja za koji je automobil registriran. Putnici u automobilu se trebaju voziti na mjestu koje je predviđeno za putnike.

Mislite na

- Oprema treba odgovarati i djetetu i autu.
- Isprobajte uvijek prije nego što kupite.
- Pažljivo pratite uputstva.
- Prije nego što pokrenete auto prekontrolirajte da li dijete sjedi na siguran način sa ispravno namještenim sigurnosnim pojasom.
- Djeca nikada ne smiju sjediti na putničkom mjestu na kojem je uključen zračni jastuk.
- Kada naručujete taksi recite da želite dječju automobilsku stolicu, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.
- Vi kao odrasla osoba snosite odgovornost da djete u autu koristi sigurnosni pojas i ostalu zaštitu, kao što je dječja automobilska stolica, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Automobilska stolica za bebe

Od novorođenčadi do otprilike 9 mjeseci

Automobilska stolica za bebe je sigurna i udobna. S vremenom ćete je kako beba raste, trebati zamijeniti za veći model.

Brižljivo odaberite

Automobilska stolica za bebe treba biti dovoljno velika. Dijete u njoj treba ležati stabilno i udobno, sa zaštitom za cijelu glavu. Obratite pažnju na to da ležaljke za bebe i zaštitne mreže za uloške u dječjim kolicima ne daju potpunu zaštitu. Ako ipak odaberete takvo rješenje, dijete treba postaviti tako da mu glava leži prema sredini auta. Automobilska stolica za bebe, ležaljka za bebe i zaštitna mreža za uloške u dječjim kolicima trebaju biti odobreni od EU i označeni simbolom E; više o tome pročitajte na stranici 8 pod rubrikom "Odaberite odobreno i isprobajte".

Prednje ili stražnje sjedište

Automobilska stolica za bebe se postavlja suprotno od smjera vožnje na prednje ili stražnje sjedišta. Ako je samo jedna odrasla osoba u autu, tada je najčešće najsigurnije imati malo dijete pokraj sebe na prednjem sjedištu. Zračni jastuk na suvozačevom mjestu tada treba biti isključen. Ako su u autu dvije odrasle osobe, tada je najsigurnije ako se beba i jedan odrasli voze na stražnjem sjedištu.

Sigurnosni pojas drži automobilsku stolicu za bebe na mjestu

Automobilska stolica za bebe treba čvrsto stajati. Nemojte je previše naginjati. Dijete na mjestu drži pojas koji je dio automobilske stolice, a sama automobilska

stolica za bebe je učvršćena sigurnosnim pojasom. Razmak između ploče s instrumentima i prednjeg sjedala treba biti što je moguće veći. Dio sigurnosnog pojasa koji pokriva bedro u većini slučajeva se povlači preko autosjedalice za bebe i djeteta, dok se dijagonalni dio pojasa povlači iza autosjedalice. Obratite pažnju na to da postoji mnogo modela, pa pažljivo slijedite uputstva.

Pažljivo prekontrolirajte

- Dijete treba koristiti sigurnosni pojas koji pripada autosjedalici za bebe.
- Sigurnosni pojas u autu koji pričvršćuje autosjedalicu za bebe treba biti zategnut.
- Autosjedalica za bebe je premala kada djetetova glava strši iznad ruba.
- Dijete nikada ne smije sjediti na putničkom mjestu na kojem je uključen zračni jastuk. Neka ovlaštena radionica za vaš auto isključi zračni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete isključiti sami s ključem.

Dječje automobilske stolice okrenute suprotno od smjera vožnje

Od otprilike 7 mjeseci do 4 godine

Kada dijete može samo stabilno sjediti, vrijeme je da automobilsku stolicu za bebe zamijenite dječjom automobilskom stolicom okrenutom suprotno od smjera vožnje. Ono se montira suprotno od smjera vožnje na prednjem ili stražnjem sjedištu. Prekontrolirajte da je automobilska stolica odobrena za montiranje na prednje ili stražnje putničko sjedište. Dijete na mjestu drži pojas, koji pripada dječjoj automobilskoj stolici. Mislite na to da je opasnost da se djeca ozlijede prilikom sudara veća, ako sjede u dječjoj automobilskoj stolici, koja je okrenuta u smjeru vožnje.

Slijedite uputstva za montiranje

Automobilska stolica okrenuta suprotno od smjera vožnje se montira sa posebnom opremom za učvršćivanje. Sigurnosni pojas pomaže držati automobilsku stolicu na mjestu. Na prednjem putničkom sjedištu se automobilska stolica najčešće naslanja na ploču s instrumentima (nikada na prednje staklo). Na dječjim automobilskim stolicama koje se koriste na stražnjem putničkom sjedištu je uobičajeno da automobilska stolica ima potporne noge, koje stoje na podu automobila. Obratite pažnju na to da postoji mnogo modela i pažljivo slijedite uputstva.

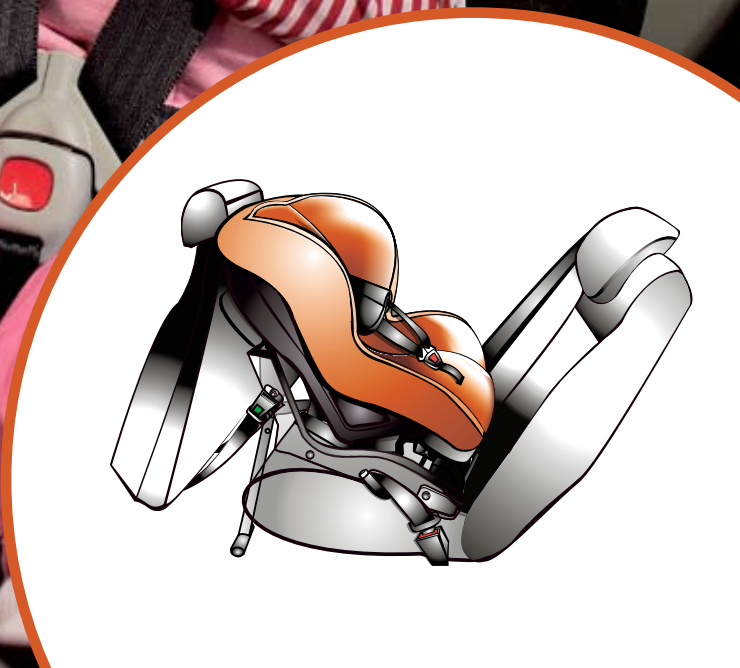
Nemojte prerano okrenuti dijete

Djeca trebaju što je duže moguće sjediti u autu u smjeru suprotnom od vožnje. Dijete je preraslo automobilsku stolicu kada njegova glava više nema dovoljno

podrške, ili kada je postalo preteško u odnosu na propisanu težinu. Tada ćete trebati automobilsku stolicu zamijeniti za veći model koji se također koristi za sjedenje u smjeru suprotnom od vožnje. Dječjim automobilskim stolicama koje su odobrene za sjedenje u smjeru vožnje, obično se skidaju pojasevi i oprema za učvršćivanje. Sigurniji izbor umjesto toga su dječji booster (stolica) ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom, koji usmjeravaju sigurnosni pojas preko djetetovih bokova i bedara.

Pažljivo prekontrolirajte

- Dječje automobilske stolice trebaju biti odobrene od EU i označene simbolom E, pročitajte više u rubrici "Izaberite odobrene proizvode i isprobajte" na stranici 8.
- Dječja automobilska stolica se najčešće montira sa posebnom opremom za učvršćivanje. Opremite automobilsku stolicu i zategnite traku tako da ona bude stabilno namještena.
- Dijete treba koristiti onaj pojas koji pripada dječjoj automobilskoj stolici. Zategnite pojas. Pobrinite se da dio remena koji prelazi preko bokova ne dospije previše visoko. On treba prelaziti preko djetetovih bedara, a ne preko trbuha.
- Dijete nikada ne smije sjediti na putničkom mjestu na kojem je uključen zračni jastuk. Neka ovlaštena radionica za vaš auto isključi zračni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete isključiti sami sa ključem.
- Ako niste sigurni da li automobilska stolica ima odobrenje za upotrebu na prednjem ili stražnjem putničkom sjedištu, obratite se ovlaštenom prodavaču.

Dječji booster (stolica)/jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom

Od otprilike 4 godine do 10-12 godina

Liječnici i znanstvenici preporučuju da djeca koriste dječji booster (stolicu) ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom sve do navršениh 10-12 godina. Sve dok dječji skelet nije sasvim razvijen, djecu je potrebno posjesti povišeno kako bi sigurnosni pojas mogao štiti tijelo. Prema zakonu sva djeca, koja su niža od 135 centimetara, moraju koristiti posebnu zaštitnu opremu, to jest automobilsku stolicu za bebe, dječju automobilsku stolicu, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Pazite da pojas stoji ispravno

Pomognite djetetu da ispravno zategne pojas blizu vrata, preko prsnog koša i dolje preko bedara ne preko trbuha. Što bliže tijelu to je zaštita za dijete bolja. Pokušajte otkopčati debelu vanjsku odjeću i povući dio pojasa koji prelazi preko kukova ispod odjeće.

Dječji booster ili jastuk

Razlika između dječjeg boostera i jastuka je prije svega u visokom osloncu za leđa. Ako dijete sjedi na mjestu koje nema oslonac za glavu najbolji je dječji booster. Booster također pomaže da sigurnosni pojas stoji na mjestu kada dijete spava.

Isključite zračni jastuk

Dijete koje sjedi u dječjoj automobilskoj stolici okrenutoj u smjeru vožnje ili

dječjem boosteru ili jastuku koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom, izlaže se opasnosti da bude ozljeđeno ako se vozi na mjestu koje ima uključen zračni jastuk. Dijete sa sigurnošću može sjediti na putničkom mjestu, koje ima uključen zračni jastuk, tek kada je visoko 140 centimetara.

Pažljivo prekontrolirajte

- Sigurnosni pojas treba držati i dijete i stolicu ili jastuk na mjestu. Zategnite pojas.
- Nikada nemojte dozvoliti da dijete ima pojas ispod ruke.
- Pojas treba biti položen blizu vrata.
- Pobrinite se da dio pojasa koji kod odraslih prelazi preko kukova ne dospije previsoko. On se treba protezati preko djetetovih bedara, a ne preko trbuha.
- Neka ovlaštena radionica za vaš auto isključi zračni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete isključiti sami sa ključem.
- Dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom trebaju biti odobreni od EU i označeni simbolom E, pročitajte više u rubrici "Izaberite odobrene proizvode i isprobajte" na stranici 8.

Pitanja i odgovori o djeci u autu

Da li dijete treba sjediti na prednjem ili stražnjem putničkom sjedištu?

Stražnje sjedište je u pravilu najsigurnije ako se samo misli na opasnost od sudara. No, to ne vrijedi za djecu, koja sjede u dječjim stolicama okrenutim u smjeru suprotnom od smjera vožnje. Pod pretpostavkom da je zračni jastuk na mjestu suvozača isključen, nema nikakve razlike u smislu sigurnosti u slučaju sudara između prednjeg i stražnjeg sjedišta. Osim toga treba naravno odmjeriti potrebu malog djeteta za nadzorom. Ako ste jedina odrasla osoba u autu, može biti bolje da imate dijete na prednjem sjedištu.

Koje mjesto u automobilu je najsigurnije?

Najsigurnije je srednje mjesto na stražnjem sjedištu, uz pretpostavku da tamo postoji oslonac za glavu i sigurnosni pojas sa tri točke kontakta. Ovdje sjedite najdalje od mjesta koja su eventualno opasna u sudaru.

Gdje se kupuju dječja dječje automobilske stolice?

U prodavaonicama gdje se prodaje sigurnosna oprema za djecu i u prodavaonicama automobila. Zatražite da porazgovarate sa stručno obrazovanim osobljem.

Koja dječja automobilska stolica je najbolja?

Isprobajte automobilsku stolicu sa djetetom u autu. Stolica mora biti odobrena za djetetovu težinu, ne smije biti niti pre-

velika, niti premala. Dobro je ako kupite robusnu stolicu sa snažnim stranama, koje štiti u slučaju sudara sa strane.

Kako znati da je dječja automobilska stolica odobrena?

Dječja automobilska stolica ili jastuk koji se koristi zajedno sa sigurnosnim pojasom trebaju biti odobreni od EU i označeni simbolom E prema direktivi EZ ili ECE pravilnika 44-03, ili kasnije verzije. To znači da broj odobrenja treba početi s brojevima 03 ili 04. Dječje automobilske stolice samo sa simbolom T se ne smiju koristiti nakon 9. maja 2008. (Neke dječje automobilske stolice, koje se postavljaju suprotno od smjera vožnje imaju dvostruku oznaku, to jest i E i T).

Kako znati da li je stolica ispravno montirana?

Različiti modeli se montiraju na različite načine. Kupite stolicu tamo gdje možete dobiti obavijest i pomoć od stručno obrazovanog osoblja. Pažljivo slijedite upute.

Kada je dijete preraslo stolicu?

Dijete je preraslo automobilsku stolicu za bebe ili dječju automobilsku stolicu kada njegova glava više nema dovoljno oslonca. Dijete mora udobno sjediti, imati zaštitu za glavu i mjesta za noge. Stolica mora biti odobrena za djetetovu težinu.

Kada se dijete može početi voziti okrenuto u smjeru vožnje?

Neka se dijete što je moguće duže (najradije do 4. godine) vozi tako da sjedi suprotno od smjera vožnje. Djetetova glava je velika i teška u odnosu na tijelo, a vrat je krhak. Kada se auto sudari djetetova se glava baca prema naprijed i natrag silovitom snagom. Voziti se tako, da se sjedi u smjeru suprotnom od smjera vožnje, daje bolju zaštitu u slučaju sudara.

Gdje se mogu naći stolice za djecu s funkcionalnim smetnjama?

Dio djece sa funkcionalnim smetnjama ne može koristiti standardne proizvode, koji se mogu kupiti u prodavaonicama. To se prije svega odnosi na djecu sa funkcionalnim smetnjama kretanja različitih vrsta. Centrala za pomoćna sredstva /Hjälpmedelscentralen/ zajedno sa rehabilitacijom vam mogu dati savjet i praktičnu pomoć u vezi posebnog prilagođavanja dječjih automobilskih stolica ili druge opreme za sjedenje u autu. Knjiga "Putujte – o sigurnosti u prometu za djecu sa funkcionalnim smetnjama" /"Åka säkert – om trafiksäkerhet för barn med funktionshinder"/ se može naručiti na Zdravstvenom univerzitetu /Hälsouniversitetet/ u Linköpingu, u Državnom istraživačkom institutu za puteve i prijevoz /Statens väg- och transportforskningsinstitut/ (VTI), ili Državnom savezu djece i omladine sa smetnjama kretanja /Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar/ (RBU).

Polovno, na što treba misliti?

Stolica mora biti neoštećena. Skinite presvlaku i prekontrolirajte da su okvir

i potporni dijelovi čitavi. Sva dodatna oprema i uputstva za montiranje moraju biti priloženi. Uvjerite se da je dječja automobilska stolica odobrena od EU i ima simbol E s odobrenim brojem koji započinje brojevima 03 ili 04.

Trudni ste – na što treba misliti?

Koristite sigurnosni pojas, to je najsigurnije i za majku i za dijete u trbuhu. Pojas se povlači preko prsnog koša i ispod trbuha, dolje prema bedrima. Ako je moguće izbjegavajte voziti auto pri kraju trudnoće. Volan i zračni jastuk mogu ozlijediti dijete ako dođe do nesreće. Postoje posebni sigurnosni pojasevi za trudnice, no oni ne povećavaju sigurnost, nego samo doprinose komforu.

Kada dijete smije sjediti na mjestu na kojem je uključen zračni jastuk?

Tek kada je dijete visoko 140 centimetara, ono može sjediti na mjestu na kojem je uključen zračni jastuk.

Da li je bočni zračni jastuk opasan za dijete?

Opasnost da dijete koje na ispravan način sjedi u automobilskoj stolici za bebe ili dječjoj automobilskoj stolici okrenutoj suprotno od smjera vožnje, bude ozljeđeno pobočnim zračnim jastukom je mala.

Da li postoje neka rješenja u slučaju nužde?

Da li se može osigurati dvoje djece jednim sigurnosnim pojasom? Da li beba može sjediti u krilu? Ne, nema nikakvih sigurnih rješenja u slučaju nužde. Svako dijete treba imati svoje mjesto, svoj pojas i svoju zaštitnu opremu. Dijete nikada ne smije u autu sjediti odraslima u krilu.

Što učiniti ako dijete ne želi sjediti privezano pojasom?

Zaustavite auto i napravite pauzu...

Koliko se osoba smije voziti u autu?

U automobilu se ne smije voziti više putnika od onog broja za koji je automobil registriran. Putnici u automobilu trebaju koristiti ona mjesta koja su predviđena za putnike.

Sigurnost u autu – ovako štitite sebe i svoje dijete

- ✓ **Isprobajte prije kupovanja!**
Oprema treba odgovarati djetetu i autu.
- ✓ **Montirajte ispravno!**
Saznajte kako se dječja automobilska stolica montira i koristi. Slijedite pažljivo uputstva.
- ✓ **Nemojte prerano okrenuti dijete!**
Neka vaše dijete što je moguće duže u vožnji sjedi suprotno od smjera vožnje, najradije sve dok ne napuni 4 godine.
- ✓ **Pažljivo prekontrolirajte!**
Prije nego što pokrenete auto dijete treba sjediti sigurno i s ispravno namještenim sigurnosnim pojasom.
- ✓ **Isključite zračni jastuk!**
Prekontrolirajte da li je zračni jastuk na putničkom mjestu isključen, ako će dijete sjediti na prednjem sjedalu.

Brošura je besplatna i može se naručiti u Državnom zavodu za puteve /Vägverket/ na broj telefona 0771-119 119.

Želite li dodatne informacije? Slobodno nam se obratite.
Vägverket: www.vv.se

Vägverket
781 87 Borlänge

www.vv.se vagverket@vv.se.

Telefon: 0771-119 119. Texttelefon: 0243-750 90. Fax: 0243-758 25.

